

Π Ε Τ Ρ Ε Σ

Λαϊκός της γλώσσας

Αν πραγματικά υπάρχει ένας πολιτισμός της ανθρωπότητας, αν δηλαδή φυσικές πράξεις, δράση ανθρωπινή αναπτύσσει φυσιολογικά και αρμονικά το ον (ή τα οντα), κατά τους οικειούς ορους τους, τότε αυτός ο πολιτισμός υπάρχει στις απλές φυσικές μορφές της ζωής και της δράσης μας· είναι λαϊκός

Λαϊκός θα πει αυθορμητός, φυσικός, όχι εγωϊστικός, κοινωνικός – ερωτικός. Δεν είναι λαϊκός ο κατασκευασμένος οποιας λογής άνθρωπος που «δημιουργεί» αναφορικά και εξαρτημένα σε άλλους τετίους ανθρώπους και αναλογές καταστάσεις, ούτε είναι λαϊκός ο χωρίς αυθεντική ποιότητα (φυσικής) ζωής άνθρωπος κάθε είδους (πλούσιος ή φτωχός, εξυπνος ή κουτός, δεξιός ή αριστερός, κοντός ή υψηλός).

Σήμερα είμαστε συνειδητά ψευτικοί και ανυποστατοί, ασυνειδητά όμως και ασυναισθητά ζωϊκοί, της ζωής. Δύναμη που τραβάει την ανθρωπία μας παρα το ψευτισμα μας είναι η γλώσσα μας, δηλαδή οι τρόποι της πραγματώσεώς μας προς τα έξω, προς το άλλο ή τον άλλο – μορφές του κοινού οντος· η γλώσσα υπάρχει έτσι κι αλλιώς στον ξυπνο, στ οραμα ή στ ονειρο.

Στον προφορικό μας (ονομαζόμενο, αλλά στ αλήθεια συνολικό σωματικό) λόγο είμαστε τόσο πιο λαϊκοί όσο είμαστε πιο πολιτισμένοι στ αλήθεια, μιλώντας ουσιαστικά και όχι συμβατικά. Η ουσιαστική μας γλώσσα είναι στο σύνολο της (και μόνο διασπάζεται αρυθμα από παραβασείς κατασκευών, πολύ ή λίγο) λαϊκή: φράσεις «αλογές» κι όμως αμεσές, κινήσεις «ασκοπές» κι όμως φυσιολογικές, ιδέες όχι «φιλοσοφικές» κι όμως βιολογικές, κοινωνικότητα όχι «πολιτική» κι όμως οργανική· με δυο λόγια, είμαστε «χωριατές», του χωρού, του χωριού, του συγκεκριμένου πραγματικού τοπού – κι όχι, σιγουρά, του χρόνου: είμαστε χωριατές αλλά όχι... «χρονιατές».

Έτσι όλα μας μπορούν και είναι απλά. Καμία δεσμεύση πνευματική, αν λέμε ο,τι λέγεται ή φυσή· απλή αρμονία αρθρωμένου λόγου, αν αφηνομάστε φυσικός ρυθμός· ιδέες – πράγματα, αν πραττούμε, δρούμε, χορεύουμε την οντότητά μας.

Η γλώσσα κι όλες οι γλωσσικές πραγματώσεις είναι μορφές της βιολογίας μας· η λαϊκή γλώσσα, οποιας μορφής, είναι η μονή πραγματική γλώσσα· και λαϊκή γλώσσα έχει μόνο ο λαϊκός άνθρωπος, οποίο προσωπο κι αν έχει.

Οι λαϊκοί άνθρωποι ζουν στο χώμα και στο νερό. Οι φτιαχτοί χωματίζονται και νερωνονται στο κeno.

Σωκρ. Α. Σκατρίτσας

Όταν μιλάμε για ποίηση (2)

Η ποίηση σίγουρα είναι γραφή, όχι καταγραφή ούτε αντιγραφή ούτε περιγραφή.

Ο καταγραφών η αντιγραφών η περιγραφών κάνει στίχους οντας από δω κι έχοντας τον κόσμο από κει. Ο γραφών γίνεται στίχος οντας ο ίδιος κόσμος, πλήρης, ολοκληρός.

Στην πρώτη περίπτωση ο «ποιητής» επιστρατεύει λέξεις και στοχεύει οπτικοακουστική καλαισθησία. Γιαυτό έχουμε — κυρίως σήμερα — πολυτελή βιβλία με λέξεις επιδεικτικές και υπαινικτικές, με φράσεις «πρωτοτυπες» και γοητευτικές.

Στη δεύτερη περίπτωση ο ποιητής μιλάει με τα πραγματά, γίνεται πράγμα, είναι ζωή. Έτσι δε θέλει να δώσει βιβλία, λέει τη ζωή· δε θέλει να επιδειξει λεξιλόγιο, γίνεται γλώσσα και γράφει.

(Γράφω ισον χαραζώ, αρα ματώνω πονάω χαιρομαι).

Παντός, μας λείπουν οι ποιητές της γραφής και της χάρας, του πόνου και της ομορφιάς.

Έχουμε ανάγκη από ποιητές που να νιώθουν το χορτάρι και την πέτρα, το νερό και το ψώμι, ζώικα όχι —βεβαία— ρομαντικά. Ποιητές γραμματικούς κι επιστημονικούς έχουμε πολλούς.

Λοιπόν;

Διονύσης Α. Καρατζάς

Εκ βάθρων

Θέε μου, κάνε με να βλέπω με καλό ματι τα ωρολόγια προγράμματα, τα αναλυτικά, τον προγραμματισμό της υλής — και κάθε προγραμματισμό γενικά — το πλήθος των παρα-